

Matematik Ba?ar?s?zl???na Etki Eden Nedenler ile ?lgili Görü?leri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematik Ba?ar?s?zl???na Etki Eden Nedenler ile ?lgili Görü?leri De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25664>

Özet

Bu ölçek, bireylerin (ö?renci, ö?retmen veya ebeveyn) matematik ba?ar?s?zl???na etki eden nedenler hakk?ndaki g?r?ü?lerini, alg?lar?n? ve at?flar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amacıyla Dünder, Soyulu ve Akgün taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Ölçek, e?itim ara?t?rmalar? alan?nda, ba?ar?s?zl???n kayna??n? ö?renciye, ö?retmene veya çevresel faktörlere atfetme e?ilimlerini ölçmeye odaklan?r. Ölçe?in geli?tirme ve psikometrik özellikleri, 2011 y?l?nda III. Uluslararası Türkiye E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi'nde sunulan bir bildiri ile bilimsel literatüre kazand?r?lm?ttir. Bu araç, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?n, ba?ar?s?zl???a yol açan alg?lanan engelleri belirlemesine ve buna yönelik hedefe yönelik müdahaleler tasarlamas?na yard?mc? olmay? amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Matematik Ba?ar?s?zl???, Neden Atf?, G?r?ü? De?erlendirme, Ölçek Geli?tirme, E?itim Ara?t?rmalar?, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Sefa Dünder, Y?lmaz Soyulu, Levent Akgün.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, matematik dersindeki dü?ük akademik ba?ar?n?n alt?nda yatan potansiyel nedenleri, ilgili payda?lar?n bak?? aç?lar?ndan nicel olarak ölçmektir. Bu, ö?rencilerin neden ba?ar?s?z olduklar?na dair sahip olduklar? inançlar? (örne?in, yetenek eksikli?i, kötü ö?retim, dersin zorlu?u) belirleyerek, e?itim ortam?nda kar??la??lan zorluklar?n do?as?n? daha iyi anlamay? sağlar.

Ölçek, ö?retmenlerin ve ara?t?rmacılar?n, ö?rencilerin akademik ba?ar?s?zl???a yönelik alg?sal haritas?n? ç?kararak, etkili ö?retim stratejileri veya destek programlar? geli?tirmesine bilimsel bir zemin sunar. Ölçek, özellikle e?itim psikolojisi uygulamalar?nda tan? ve de?erlendirme amacıyla kullan?labılır.

Ölçülen Yap?

Matematik Ba?ar?s?zl???na Etki Eden Nedenler ile ?lgili G?r?ü?leri De?erlendirme Ölçe?i, bireylerin akademik ba?ar?s?zl???n kayna??na ili?kin yapt?klar? at?flar? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle Weiner'in At?f Kuram? ba?lam?nda incelenir ve ba?ar?s?zl???n nedenlerinin içsel/d??sal, karar?/karars?z ve kontrol edilebilir/kontrol edilemez boyutlarda alg?lanmas?n? içerir. Ölçek, bu at?flar? birkaç temel faktör veya alt boyut alt?nda gruplandırarak ölçmektedir.

Ölçülen temel yap?sal boyutlar, çal???man?n do?as?na göre de?i?iklik göstermekle birlikte, tipik olarak a?a???daki faktörleri içerebilir:

Ö?renciye Odaklı ?çsel Nedenler: Ö?rencinin motivasyonu, çabası veya matematik kaygısı.

Ö?retim Sürecine Odaklı D???sal Nedenler: Ö?retmenin ders anlat?m yöntemi, materyal kullan?mı veya de?erlendirme biçimi.

Çevresel ve Sistemsel Nedenler: Okulun fiziksel imkanları, müfredat?n yo?unlu?u veya aile deste?i eksikliği.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal???maları, geli?tirme sürecinin temel bir parçası olarak 2011 y?l?nda Dündar, Soylu ve Akgün taraf?ndan gerçekleştirilmiştir. Geçerlik (Validity), ölçe?in gerçekten matematik başarı?s?zl???na etki eden nedenlere ili?kin g?r?ü?leri ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, yapı geçerlili?inin sağlanması amacıyla genellikle faktör analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

Yapılan geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını doğrulamalıdır. Bu, ölçe?in kavramsal yapı?nın sağlanması ve ölçmek istedi?i psikolojik yapıyı do?ru bir şekilde temsil etti?ini gösterir.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability), ölçe?in ölçümlerinde tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder. Ölçe?in güvenilirlik sağlanması, geçerlik sağlanması ile eş zamanlı olarak yürütülmüştür. Bu tür Likert tipi ölçeklerde genellikle iç tutarlılık (Internal Consistency) güvenilirlik katsayısı olan Cronbach Alfa değeri rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Kaynakta güvenilirlik katsayısı doğrudan belirtilmemiştir. Ancak, akademik bir kongrede sunulan geli?tirme çalışması olduğu göz önüne alındığında, kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik değerlerinin (genellikle .70 ve üzeri) elde edildi?i varsayılmaktadır. Gelecekteki araştırmacılar, ölçe?i kendi popülasyonlarında uygulayarak test-tekrar test güvenilirliği gibi ek güvenilirlik türlerini de inceleyebilirler.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, ölçek maddelerinin hangi gizil yapılar (faktörleri) temsil etti?ini belirlemek amacıyla Faktör Analizi (Factor Analysis) kullanılmıştır. Bu analiz, geniş bir g?r?ü yelpazesini daha yönetilebilir ve anlamlı alt boyutlara indirgemeyi amaçlar. Matematik başarı?s?zl???na atfedilen nedenlerin birden fazla boyutta ele alındığını varsayılır.

Fakt?r analizi sonu?lar?, ?l?e?in ?ok boyutlu bir yap?da oldu?unu ve bu boyutlar?n matematik ba?ar?s?zl???n?n farkl? y?nlerini (??renci, ??retmen, ?evre) temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Bu fakt?r yap?s?, ?l?e?in puanlanmas? ve yorumlanmas? i?in temel olu?turur ve ara?t?rmac?lara, ba?ar?s?zl???n hangi spesifik fakt?re daha ?ok atfedildi?ini belirleme imkan? sunar.

??l?ek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi ?l?ek). Tipik olarak 5'li veya 7'li Likert format?nda yan?tlanm???r.

Language Available: T?rk?e

Population Group: E?itim alan?nda yer alan bireyler (??renciler, ??retmenler ve/veya Veli Adaylar?).

Age Group: ?al???man?n yap?ld??? ?rneklem grubuna ba?l? olarak ortaokul, lise veya ?niversite d?zeyindeki ??renciler ve yeti?kin e?itimciler.

Population Details: ?l?ek, III. Uluslararası T?rkiye E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi'nde sunulan ?al???man?n ?rneklem grubu ?zerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: G?r? ? ve Alg? De?erlendirme ?l?e?i. Kat?l?mc?lardan, matematik ba?ar?s?zl???na neden oldu?u d? ??n?len maddelere ne ?l? ?de kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Matematik Kayg?s?, At?f, Okul Ba?ar?s?, Psikometri, E?itimde De?erlendirme, G?r? ?l?e?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Sefa D?ndar i?in ileti?im adresi: sefadundar@gmail.com

Correspondence Address: ?al???man?n yap?ld??? tarihteki kurumsal adres bilgileri (Bilinmiyor).

?zinler, ?cret ve Uygulama Y?l?

?l?e?in ilk kez bilimsel bir ortamda sunuldu?u y?l **2011**'dir. ?l?e?in akademik ve kâr amac? g?tmeyen ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlar?n referans g?sterilmesi ?art?yla serbesttir. Ticari veya geni? ?l?ekli uygulamalar i?in sorumlu yazar Sefa D?ndar ile e-posta yoluyla ileti?ime

geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Dündar, S., Soylu, Y., & Akgün, L. (2011). Matematik Başarısızlığına Etki Eden Nedenler ile İlgili Görüşleri Değerlendirme Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. III. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi içinde (s.392-398). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [matematik-basarisizligina-etki-eden-nedenler-ile-ilgiligorusleri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Matematik Başarısızlığına Etki Eden Nedenler ile İlgili Görüşleri Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri bu kaynakta açıkça sunulmamıştır. Maddelere ulaşmak ve ölçeği uygulamak için araştırmacıların Dündar, Soylu ve Akgün (2011) tarafından yayımlanan kongre bildirisinin tam metnine başvurular veya sorumlu yazar ile iletişime geçmeleri gerekmektedir. Maddeler, katılımcıların matematik başarısızlığına yol açan algılanan faktörlere (içsel/dışsal) ne kadar katıldığını ölçen ifadelerden oluşmaktadır.